

Smeren maar... Makkelijk werken met de vetspuit

Doorsmeren doen we met de schaarvetspuit. Maar er zijn alternatieven.

Maar daarvoor moet je wel diep in de buidel tasten.

Tekst: Henk Beunk – Foto's: Albert van der Horst

Doorsmeren behoort zelden tot de favoriete klussen. Vooral de nippels waar je niet goed bij kunt komen, storen. Al dat gemier in een moeilijke houding en dan ook nog vaak in een smerige omgeving. Gelukkig erkennen steeds meer fabrikanten dat probleem. Ze verbeteren de bereikbaarheid van de nippels en dat vergroot de kans dat het smeren goed en regelmatig gebeurt. En dat verkleint dan weer het risico op storingen, want vaak is een kapot lager terug te voeren op het smeren.

Schaarvetspuit is populair

De schaarvetspuit is al zo'n 65 jaar in min of meer ongewijzigde vorm op de markt. Hij wordt in de landbouw het meest gebruikt. Deze klassieker werd aanvankelijk gevuld met los vet, maar tegenwoordig vaak met patronen. Dat scheelt een hoop geknoei. Grootverbruikers als loonwerkers en landbouwmechanisatiebedrijven vullen deze vetspuit vanuit een emmer met een apart pompje.

Het mondstuk aan een buisje heeft bij de meeste gebruikers de voorkeur. Met de lange hefboom kun je voldoende kracht zetten (en soms te veel). Ook kom je goed bij nippels met weinig ruimte eromheen of die moeilijk te zien zijn. Je kunt goed voelen of je met het mondstuk op de nippel zit. Het nadeel van de schaarvetspuit is dat je sommige nippels niet goed kunt 'pakken', omdat je het mondstuk er niet recht op krijgt. Er is simpelweg te weinig ruimte voor de spuit of voor de schaarbeweging. Met een slangetje in plaats van een buisje heb je daar minder snel last van. Daarmee kun je om een hoekje smeren – op voorwaarde dat de nippel en het mondstuk in

goede conditie zijn en in lijn liggen. Het slangetje verbreedt dus in theorie de inzetbaarheid van de schaarvetspuit. Echter, een mondstuk aan een slangetje krijg je met vettige handen minder goed op een nippel dan een mondstuk aan een buisje. Ook blijft het minder goed zitten en krijg je het er minder makkelijk af. Gebruik je een hand om het mondstuk op de nippel te houden, dan kun je niet meer normaal pompen: je moet de spuit ergens tegenaan houden om een slag te kunnen maken. Om de hefboom terug te halen, heb je weer twee handen nodig en dan schiet de slang vaak van de nippel. Kortom, als het mondstuk goed blijft zitten, is een schaarvetspuit met slang prima. Daarbuiten is het vaak gepiel.

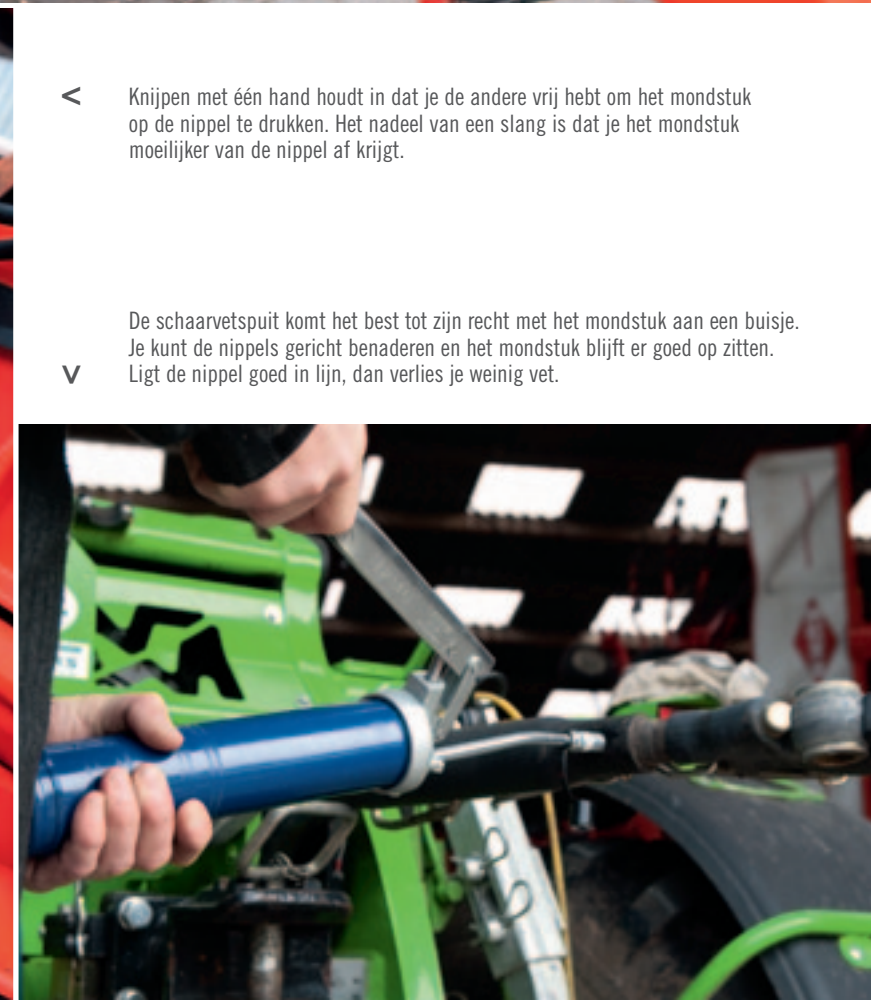
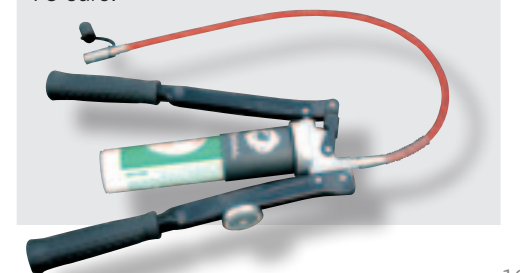
Pistool

De problemen met het slangetje lost de pistoolvetspuit grotendeels op. Daarmee knijp je met één hand, terwijl je de andere hand vrij hebt om het mondstuk op de nippel te drukken. Een nadeel is dat je minder kracht kunt zetten. Bij de schaarvetspuit pers je altijd wel wat vet in een weerbarstige verbinding, maar met één hand is dat een stuk moeilijker. Toch is het bij veel smerpunten – bijvoorbeeld bij de scharnierpunten van de fronthef – belangrijker dat er vet inkomt dan de manier waarop. De accuvetspuit is in de landbouw een relatief onbekende. Het is ook wel een groot en duur stuk gereedschap. Toch raak je snel gewend aan het comfort van doorsmeren met één vingerbeweging. De nadelen van een slang zijn dezelfde als bij de slang aan de pistoolvetspuit. Verder moet je bij de accuversie oppassen dat je niet per ongeluk de trekker overhaalt. De door ons geteste uitvoering van Lincoln heeft namelijk geen

aan-uitknop. Leverancier Ambi Smeer-systemen in Lelystad zegt dat daar in de praktijk ook geen vraag naar is. De accu is van het type lithium-ion en werkt op een spanning van 18 volt. Als de pomp z'n vet niet kwijt kan – omdat de tegendruk te groot is – dan houdt hij er simpelweg mee op. Volgens Ambi is de schaarversie in aantallen goed voor ongeveer de helft van de afzet. De pistoolspuit en de accuspuit zijn goed voor de andere helft, maar de accuversie rukt op.

Dubbele schaar

De dubbele schaarvetspuit van Total Agri heeft dezelfde voordelen als de schaarvetspuit. Je kunt veel kracht zetten. En met de slang in plaats van het pijpje bereik je lastig bereikbare nippels. Verder heeft de spuit een sterke magneet aan de 'vaste' hefboom. Daarmee klik je de spuit op een metalen deel van de machine. Met de vrije hand kun je dan de losse hefboom heen en weer bewegen. Opvallend is verder het korte huis. Dit is een huls die je losschroeft. Het korte huis gaat over de vetpatroon heen en zet die vast op de rand die net iets dikker is dan de patroon zelf. De Total Agri-vetspuit kost zo'n 75 euro.

< Knijpen met één hand houdt in dat je de andere vrij hebt om het mondstuk op de nippel te drukken. Het nadeel van een slang is dat je het mondstuk moeilijker van de nippel af krijgt.

De schaarvetspuit komt het best tot zijn recht met het mondstuk aan een buisje. Je kunt de nippels gericht benaderen en het mondstuk blijft er goed op zitten.

v Ligt de nippel goed in lijn, dan verlies je weinig vet.

Gebruiksverving met drie soorten vetspuiten

Schaarvetspuit met buis:

'Doeltreffend en vertrouwd'

Met twee handen vast te houden, sturend drukken en dan flink knijpen. De schaarvetspuit met het stevige metalen pijpje heeft alles wat een goede vetspuit moet hebben. Inclusief een gunstige prijs. De werking is doeltreffend. Dat komt omdat je gelijktijdig het mondstuk op de nippel drukt en pompt. Dat is als het ware één beweging. Die leer je snel en hij voelt goed en vertrouwd aan. Ook kun je het mondstuk goed richten, waardoor er weinig tot geen vet verloren gaat. Het mondstuk van de nippel halen gaat eveneens eenvoudig. Je beweegt de spuit iets opzij en het mondstuk glijdt er als het ware af. Een ander voordeel van de schaarversie is dat je de vethoeveelheid met z'n lange slag goed kunt doseren.

Beoordeling schaarvetspuit

Bediening	7
Hanteerbaarheid	9
Inzetbaarheid	8
Enthousiasme-factor	7
Prijs/kwaliteit	9

Gewicht gevuld	2,10 kg
Maximale druk	690 bar
Richtprijs incl. btw	35 euro

Beoordelingsschaal 1-10: 1 = slecht, 10 = uitstekend

Pistoolvetspuit met slang:

'Sterk op lastige plekken'

Met één hand knijpen en met de andere hand het mondstuk op de nippel duwen: dat is de kracht van de pistoolvetspuit. Tegelijkertijd is de kracht die dat knijpen kost, zijn zwakke punt. Moet je veel nippels in een korte tijd doorsmeren, dan ben je met deze spuit snel beu. Gewoon omdat het toch best veel kracht vraagt. Daarbij komt dat een vette hand de neiging heeft over de grepen naar voren te schuiven; dichter naar het scharnierpunt toe. Daardoor is het lastiger kracht zetten. Ook is het lastig om op het gladde metaal de ideale knijppositie van de hand te handhaven. Eigenlijk hoort er een ruwe coating om de beide handgreep-helften. Verder is de dosering wat minder fijngevoelig te regelen.

Beoordeling pistoolvetspuit

Bediening	5
Hanteerbaarheid	7
Inzetbaarheid	9
Enthousiasme-factor	4
Prijs/kwaliteit	7

Gewicht gevuld	1,80 kg
Maximale druk	420 bar
Richtprijs incl. btw	45 euro

Beoordelingsschaal 1-10: 1 = slecht, 10 = uitstekend

Accuvetspuit:

'Voor het grote werk'

Voor het smeren van veel nippels in een korte tijd is de accuvetspuit een prima keus. De voorwaarde is dan wel dat je er vlot en makkelijk bij kunt komen. Voor nippels op lastige plekken of in situaties waar je de spuit veelvuldig hoog of van je af moet houden, is de accuversie te groot en te zwaar. Het helpt wel dat de slang met z'n 90 cm voldoende lang is en dat je met de ingebouwde lampjes kunt verlichten. De dosering is op twee hoeveelheden in te stellen. Als je de trekker vasthoudt, blijft hij doorpompen. Het vullen met een nieuw patroon gaat net zoals bij de beide anderen. Het ontluichten is makkelijker. Na een uur intensief doorsmeren moet de accu een uur aan de lader. Verder is de prijs van een accuspuit pittig.

Beoordeling accuvetspuit

Bediening	9
Hanteerbaarheid	5
Inzetbaarheid	6
Enthousiasme-factor	9
Prijs/kwaliteit	6

Gewicht gevuld	3,85 kg
Maximale druk	520 bar
Richtprijs incl. btw	325 euro

Beoordelingsschaal 1-10: 1 = slecht, 10 = uitstekend